

Syfte och målsättning med initiativet ”Segmentering och målgruppsval för mer hållbar antibiotikaanvändning”

Syfte

Fördjupa kunskapen om privatpersoner – ”slutanvändare” – och deras relation till antibiotika och att ta fram ett nationellt beslutsunderlag inför kommande strategi- och prioriteringsarbete i Sverige.

Mål

Identifiera vem eller vilka insatserna bör riktas mot för att åstadkomma mer hållbart antibiotikabeteende.

Upplägg

Projektet har samfinansierats av Region Stockholm, projektet Antibiotikasmart Sverige och Nationella Strama.

Rättigheter

Äganderätt och upphovsrätt: Region Stockholm. Kontakt: Astrid Lundevall, astrid.lundevall@regionstockholm.se

Upphovsman: Danielle Kvammen. Kontakt: danielle.kvammen@gmail.com, +46 76 033 34 43

Citera gärna och vänligen kom ihåg att uppge källan.

Olika människors hinder och drivkrafter för mer hållbart antibiotikabeteende

- Vilka människor står för merparten av över- och felanvändningen av antibiotika?
- Hur tänker, känner och agerar de när det gäller hälsa och sjukvård, läkemedel och antibiotika?
- Vilka barriärer har olika grupper till önskvärt beteende och vilka argument kan motivera fler att vilja avstå onödig användning?
- Var söker de information och vilka källor litar de på?
- Vilka bör insatserna främst riktas mot givet begränsade resurser?

Faktabaserad ansats och välbeprövad metodik

HYPOTESER

Förberedande djupintervjuer

- Privatpersoner, 15 st
- Förskrivare, bla Strama, 12 st
- Apotekare, 4 st
- AB-expert, 10 st

DATAINSAMLING

Kvantitativ studie

Ca 4 300 IP

Representativt urval

- Kön, ålder, region
- Utbildning, sysselsättning, stadsstorlek och utrikesfödda

Svenska, engelska, arabiska, somaliska, tigrinja, farsi

Godkänd av Etikprövningsmyndigheten
Samarbete med forskare vid HHS

SEGMENTERING

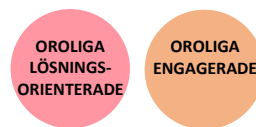

Faktoranalys av attityder
till livet, hälsa & sjukvård och AB
för att hitta segmenterande
dimensioner

Klustring av respondenter
med liknande attityder

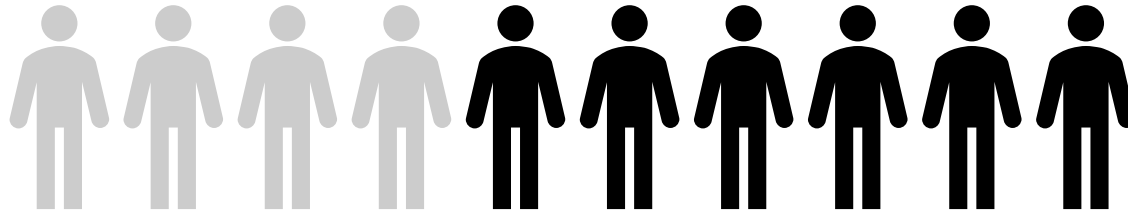
Iterativ utvärdering av
segmenteringsmodeller

MÅLGRUPPSANALYS & -VAL

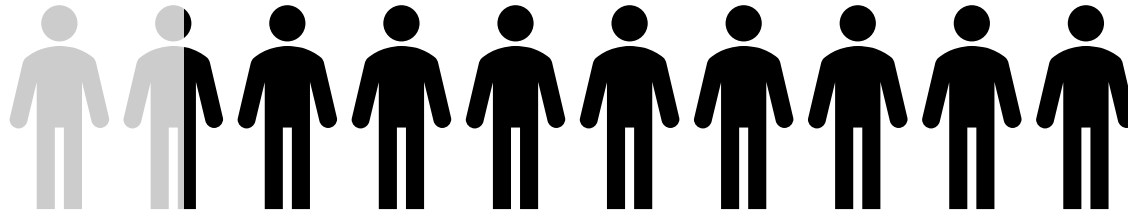

Djupintervjuer med grupper
där risken för icke hållbart
beteende är störst
8 st + 8 st

Kunskapen om antibiotika varierar
4 av 10 har en felaktig bild, övertro eller vet för lite för att svara

2 av 10 tycker absolut att antibiotikaresistens kan bli ett stort problem för dem själva eller för deras familj

Hög förbrukning kan vara befogat; Vi letar därför efter faktiska beteenden och attityder som tyder på risk för överanvändning

"Överanvändningsindikator", i syfte att identifiera personer med risk för överanvändning av AB

Om respondenten svarat att de gjort något/ några av följande under senaste tillfället de tog antibiotika eller kan tänka sig att göra det i en fiktiv situation:

RISKINDIKATOR FAKTISKT [BETEENDE]

Har drivit på för att få antibiotika, eller skaffat antibiotika själv

Faktiskt beteende vid senaste tillfället de tog antibiotika

"Vad gjorde du?"

- Läkaren tänkte först inte skriva ut antibiotika men gjorde det efter att du framfört argument
- Försökte övertyga om att få antibiotika utskrivet direkt
- Uppsökte läkare på annan vårdmottagning för ny undersökning
- Uppsökte annan läkare digitalt för ny undersökning
- Skaffade antibiotika själv genom att köpa på nätet
- Skaffade antibiotika själv genom familj eller vänner
- Använde sparad antibiotika från tidigare behandling
- Använde antibiotika jag/ andra köpt utomlands
- Tog antibiotikan direkt trots att jag blev rekommenderad att avvakta
- Har kvar för egen framtida användning
- Har/ kommer att dela med familj eller vänner

RISKINDIKATOR FIKTIVT [BETEENDE]

Skulle kunna tänka sig att driva på eller skaffa själv

I en fiktiv situation då läkare rekommenderar att avvakta med antibiotika

"Vad kan du tänka dig att göra?"

- Försöka övertyga om att få antibiotika utskrivet för direkt användning.
- Uppsöka läkare på annan vårdcentral för ny undersökning.
- Uppsöka annan läkare digitalt för ny undersökning.
- Skaffa antibiotika själv genom att köpa på nätet.

Skaffa antibiotika själv genom familj eller vänner

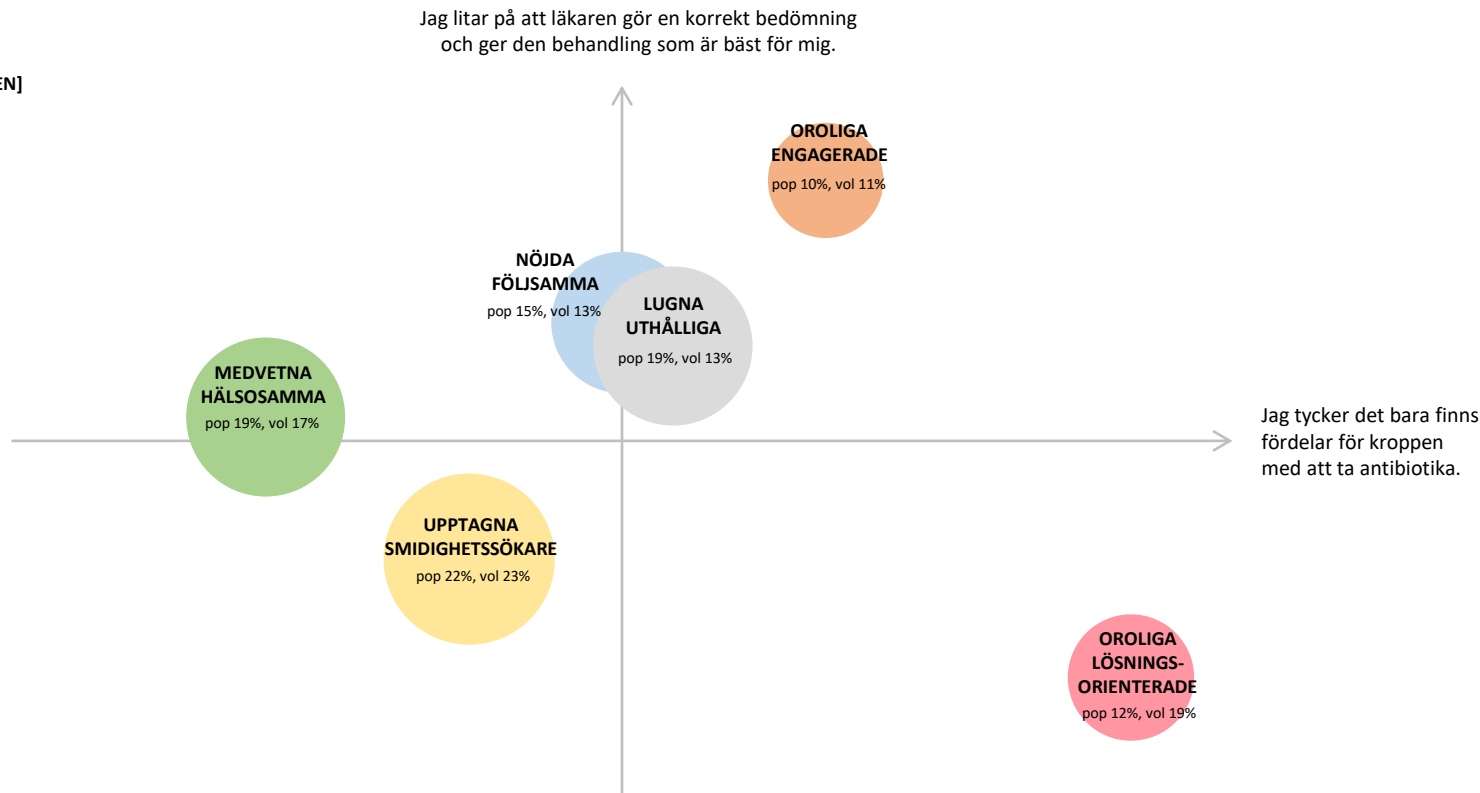
Använda (sparad) antibiotika du har hemma.

Riskindikator faktiskt: Senaste tillfället vuxen Q24, Q25, Q26, Q27, Q29. Senaste tillfället barn Q38, Q39, Q40, Q41, Q42, Q43, Q44, Q45, Q46, Q47, Q48, Q49, Q50, Q51, Q52, Q53, Q54, Q55, Q56, Q57, Q58, Q59, Q60, Q61, Q62, Q63, Q64, Q65, Q66, Q67, Q68, Q69, Q70, Q71, Q72, Q73, Q74, Q75, Q76, Q77, Q78, Q79, Q80, Q81, Q82, Q83, Q84, Q85, Q86, Q87, Q88, Q89, Q90, Q91, Q92, Q93, Q94, Q95, Q96, Q97, Q98, Q99, Q100. Riskindikator fiktivt: Senaste tillfället vuxen Q24, Q25, Q26, Q27, Q29. Senaste tillfället barn Q38, Q39, Q40, Q41, Q42, Q43, Q44, Q45, Q46, Q47, Q48, Q49, Q50, Q51, Q52, Q53, Q54, Q55, Q56, Q57, Q58, Q59, Q60, Q61, Q62, Q63, Q64, Q65, Q66, Q67, Q68, Q69, Q70, Q71, Q72, Q73, Q74, Q75, Q76, Q77, Q78, Q79, Q80, Q81, Q82, Q83, Q84, Q85, Q86, Q87, Q88, Q89, Q90, Q91, Q92, Q93, Q94, Q95, Q96, Q97, Q98, Q99, Q100. Riskindikator fiktivt: Senaste tillfället vuxen Q46 Bas 1809. Fiktiv situation barn Q49 Bas 298. Bas fiktiv situation totalt: 2107. Riskindikator fiktivt beteende beräknas på hälften av slumpmässigt urval, dvs 2107 respondenter.

Källa: Kvantitativ undersökning, "Segmentering

Befolkningen kan delas in i sex grupper med olika inställning och beteende när det gäller antibiotika

[BUBBLANS STORLEK
= ANDEL AV POPULATIONEN]

Oroliga Lösningsorienterade (utgör 12%, använder 19%)

Varför de är säkra på att deras användning är okej

- Upplever att de tar antibiotika sällan
- I Sverige är vi restriktiva
- Fått förut för samma åkomma – läkarens recept bekräftar
- Tror att antibiotika är nödvändigt
- Har inte fått personlig information vid rätt tillfälle när de sannolikt kan bli friska utan antibiotika

Oroliga Lösningsorienterade

uppfattning om för- och nackdelar

Förkorta
sjukdomstid
(symtomfri på 36 h)

Mindre
lidande
Stilla oro

Magont,
diarré

Immunförsvaret
försvagas
tillfälligt

Slippa
återbesök

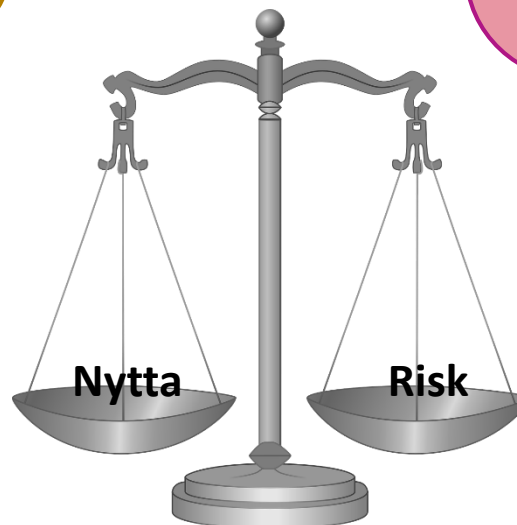
Kontroll
Trygghet

Svamp
Illamående

Återgå till
vanligt liv

Bekräftelse
Belöning

Komma
ihåg

Antibiotika upplevs vara helt riskfritt för individen själv!

*"Nackdelar? Jag kan inte komma på
något som är negativt med antibiotika
för den enskilde."*

Djupintervju dec, 2020

**Försumbara biverkningar
i någon vecka
efter kuren**

**Resistens
långt in i framtiden**

Användarna känner till resistens men tycker att "det gäller inte mig, det beror på och drabbar andra"

De som
använder
för mycket

De som inte
tar hela
kuren

Läkare som
förskrivar

Andra,
någon
annanstans

I framtiden

Viktiga **barriärer** till önskvärt beteende

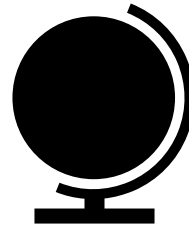
Många av budskapen som används för att främja önskvärt beteende handlar om resistens och samhällsnyttan

Antibiotikans kraft är hotad. Felaktig och överdriven användning av antibiotika har fått resistenta bakterier att spridas snabbt i världen. Om vi inte bromsar utvecklingen kan vanliga sjukdomar, som lunginflammation, bli omöjliga att bota.

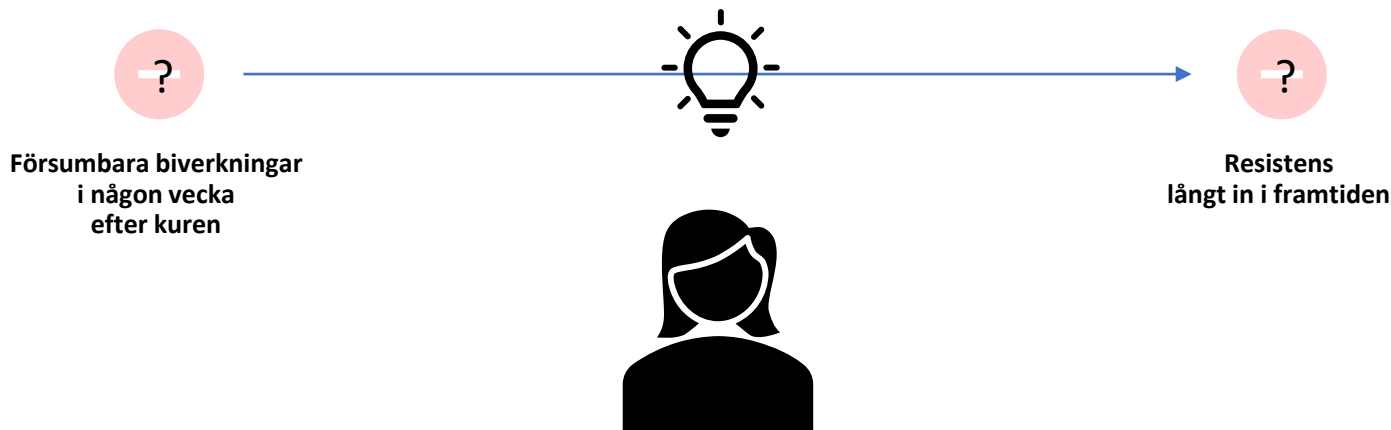

Den moderna sjukvården vilar på antibiotika

Antibiotikas effekter på den egna hälsan under kommande månader och år upplevs mer relevant än konsekvenserna för samhället

Utifrån intervjuer med privatpersoner, AB-experten och forskare skapade vi budskap som tydliggör **kostnaden för individen närmaste mån/år**

Ju mer antibiotika du tar desto större risk att du råkar ut för resistenta bakterier **som kan finnas kvar i kroppen i flera år efter antibiotikabehandlingen**. Då kan även vanliga åkommor som urinvägsinfektion och lunginflammation bli livshotande.

När vi tar antibiotika i onödan försämrar vi kroppens förmåga att stå emot nya infektioner **i flera månader eller till och med år**.

Viktiga **motivatorer** till önskvärt beteende

**FÅ REDA PÅ
NÄR AB INTE BEHÖVS
FÖR ATT BLI FRISK**

**KÄNNA TILL
RISKER MED AB
FÖR EGNA HÄLSAN
NÄRMASTE MÅN-ÅR**

**TRYGG I KONTAKT
MED VÅRDEN**

**LIVET FUNGERAR
BÄTTRE I LÄNGDEN
NÄR HÄLSAN GYNNAS**

De inser att de tar en risk att bli sjukare om de tar AB när det inte krävs för att bli frisk och att **deras egen hälsa kan gynnas av att avstå**

"Om jag fick höra att varje kur jag tar försämrar kroppens förmåga att stå emot mot nya infektioner upp till ett år, så hade jag verkligen börjat tänka över mitt intag. För då har jag ju konstant en nedsatt eller sämre förmåga att stå emot infektioner än om jag avstått."

Djupintervju 23 aug, 2021

"...att det faktiskt blir konsekvenser av för mycket användning. Och att när jag sen väl behöver det så funkar det kanske inte."

Djupintervju 23 aug, 2021

"Men varför har ingen sagt det här tidigare? Det känns verkligen som någonting man borde fått information om, redan första gången man skulle ta antibiotika!"

Djupintervju 19 aug, 2021

Var söker de information och vilka källor litar de på? (förutom läkarbesöket)

1177 (ofta via google)

- Skapa kännedom om att antibiotika inte alltid behövs vid den aktuella sjukdomen
- Påverka förväntansbilden inför läkarbesöket

Apoteket

- Förebygga felanvändning

Oroliga Lösningsorienterade vill ha dialog med vården

Känner sig mindre
sedda i mötet med
vården

Lyssna på den spontana
anamnesen, ge verbala
bekräftelser och
sammanfattningar –
TANKE, ORO, ÖNSKAN

Antibiotika kan göra
mer skada än nytta!

Normalisera
och trygga

Förkorta
sjukdomstid
(symtomfri på 36 h)

Självläkande
infektion -du blir
inte fortare frisk
med antibiotika

Kontroll
Trygghet

Mindre
lidande
Stilla oro

Lita på ditt
immunförsvar!

Spegla
infektionsläget

Återgå till
vanligt liv

Slippa
återbesök

Du har inte någon
nytta av antibiotika
– det påverkar inte
infektionens förlopp

Bekräftelse
Belöning

Stötta patient
och förälder i
de åtgärder de
vidtagit själva

Var rädd om dig!

Antibiotika slår ut dina nyttiga bakterier och ger plats åt resistenta bakterier – din normala tarmflora kan påverkas under lång tid

En frisk tarmflora är ett balanserat ekosystem som gör oss mer motståndskraftiga mot sjukdomar.

En mikrobiota i balans bidrar till ett infektionsförsvar i balans.

Dessa resistenta bakterier kan ge dig svårbehandlade och till och med livshotande infektioner. Även vanliga infektioner som urinvägsinfektion och lunginflammation kan bli livshotande.

När vi tar antibiotika i onödan kan kroppens naturliga förmåga att stå emot nya infektioner försämrats

Strama Västra
Götaland
Samverkan mot antibiotikaresistens

Normalflorabakterie

Resistent bakterie

Antibiotika

**VAR RÄDD OM DE
SNÄLLA
BAKTERIERNA!**

